

Raaka-aineesta kilpailueduksi – materiaalien merkitys yrityksille kasvaa

9.10.2026

Materiaalit ovat aina olleet keskeinen osa erityisesti raaka-aineita paljon käyttävien yritysten liiketoimintaa. Materiaalivalinnat, raaka-aineiden hinnat ja saatavuus vaikuttavat tuotannon kustannuksiin, kannattavuuteen ja toimituskykyyn. Nykyään materiaalivalinnoilla vastataan kuitenkin myös sääntelyyn, vastuullisuusvaatimuksiin ja toimitusketjujen riskeihin.

Viime vuosina materiaalien merkitys yrityksille on korostunut entisestään kun globaalit tapahtumat ovat osoittaneet, että yritysten on syytä varautua myös nopeisiin muutoksiin toimintaympäristössä. Alle kymmenen vuoden aikana esimerkiksi covid-19-pandemia, Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa ja viimeisimpänä Hormuzinsalmen liikenteen vakavat häiriöt ovat näyttäneet, kuinka haavoittuvia globaalit raaka-aineiden arvoketjut voivat olla. Häiriöt voivat heijastua nopeasti materiaalien saatavuuteen ja hintoihin sekä yritysten toiminta- ja kilpailukykyyn.

Samalla sivuvirrat, korvaavat raaka-aineet ja uudet materiaalityratkaisut voivat avata kokonaan uusia liiketoimintamahdollisuuksia uusille sekä olemassa oleville yrityksille.

Materiaalien käyttö on strateginen valinta

Kun geopolittiset muutokset, pandemiat, kiristynyt sääntely, luonnonkatastrofit ja hintojen vaihtelu lisäävät epävarmuutta materiaalien saatavuuteen, jo käytössä oleviin tuotteisiin ja materiaaleihin sitoutuneen raaka-

aineen ja energian arvo korostuu entisestään. Yritysten kilpailukyky rakentuu yhä useammin sen varaan, kuinka viisaasti ne pystyvät käyttämään materiaaleja, vähentämään hukkaa, korvaamaan neitseellisiä raaka-aineita kierrätetyillä tai uusiutuvilla vaihtoehtoilla sekä kehittämään uusia kiertotalouden mukaisia tuotteita ja palveluja. Samalla materiaalien saatavuus, hinta ja alkuperä vaikuttavat siihen, kuinka hyvin yritykset selviytyvät häiriöistä, toimitusketjujen katkeamisista ja globaalien markkinoiden epävarmuudesta.

Toimitusketjujen riskeihin varautuminen edellyttää yrityksiltä materiaalien käytön ja hankinnan tarkastelua nykyistä laajemmin. Yksi keino on lyhentää toimitusketjuja ja tunnistaa lähempää saatavia materiaaleja, jolloin riippuvuus pitkistä kansainvälisistä arvoketjuista ja yksittäisistä toimittajista vähenee. Samalla yritykset voivat tarkastella omien ja muiden yritysten sivuvirta- ja ylijäämämateriaalien käyttömahdollisuuksia. Jos nykyisiin materiaaleihin liittyy kohonnut saatavuus- tai hintariski, on tärkeää arvioida myös korvaavia materiaaleja ja vaihtoehtoisia toimittajia. Tällainen tarkastelu korostaa yritysten välisen yhteistyön merkitystä: yhden yrityksen ylijäämä voi olla toiselle yritykselle arvokas raaka-aine.

Sivu- ja ylijäämämateriaalien hyödyntämiseen liittyy myös suoria taloudellisia mahdollisuuksia. Materiaaleja tarjoava yritys voi saada aiemmin jätteeksi päätyneestä materiaalista tuloja ja samalla pienentää jätehuoltokustannuksiaan. Materiaaleja raaka-aineena hyödyntävä yritys voi puolestaan vähentää raaka-ainekustannuksiaan. Lisäksi sivuvirrat ja uudet materiaaliratkaisut voivat tarjota lähtökohtia uusien tuotteiden ja liiketoiminnan kehittämiseksi.

Materiaalit vastauksena vastuullisuusvaatimukseen

Kiristynyt ympäristö- ja tuotesääntely lisää materiaalivalintojen merkitystä yrityksissä. Esimerkiksi kestävien tuotteiden ekologista suunnittelua koskeva EU sääntely ohjaa tarkastelemaan tuotteiden ympäristövaikutuksia koko niiden elinkaaren ajalta.

Sääntelyyn vastaaminen on yrityksille yhä useammin toiminnan perusedellytys, mutta samalla ympäristövaikutusten pienentäminen voi tarjota kilpailuetua. Yritykset tarkastelevat myös omien toimitusketjujensa päästöjä ja muita ympäristövaikutuksia, mikä kasvattaa sellaisten tuotteiden ja palvelujen merkitystä, joiden avulla myös asiakkaat voivat pienentää omaa ympäristökuormitustaan.

Materiaaleilla on tuotekehityksessä keskeinen rooli. Materiaalivalinnoilla voidaan vaikuttaa esimerkiksi tuotteen ympäristö- ja hiilijalanjälkeen, kierrätettävyyteen, käyttöikänsä ja valmistuksen energiankulutukseen. Hyvin suunnitellut materiaaliratkaisut voivat siten auttaa yrityksiä vastaamaan sääntelyyn, pienentämään ympäristövaikutuksia ja kehittämään uusia tuotteita ja palveluja.

Materiaalien merkitys yrityksille ulottuu siis huomattavasti raaka-aineiden hankintaa pidemmälle. Materiaalit vaikuttavat kustannuksiin ja toimitusvarmuuteen, mutta samalla niihin liittyy mahdollisuuksia parantaa resurssitehokkuutta, kehittää uutta liiketoimintaa ja rakentaa kilpailuetua.

Tässä artikkelissa on tarkasteltu, miksi materiaalit ovat yrityksille merkittävä strategiatekijä. Artikkelisarjan seuraavassa, kolmannessa osassa tarkastellaan materiaaleja alueellisen huoltovarmuuden ja

elinvoimaisuuden näkökulmasta.

Tämä artikkeli ja artikkelisarja on kirjoitettu osana osana ReSource – Mahdollisuuksien materiaalit-hanketta. Hanke on Seinäjoen ammattikorkeakoulun toteuttama ja Euroopan unionin osarahoittama. Artikkelisarjan osat ovat:

1. Materiaalit ja niiden saatavuus muuttuvassa maailmassa
2. Materiaalit muuttuvat raaka-aineesta kilpailueduksi
3. Materiaalit ovat osa alueellista huoltovarmuutta
4. Materiaaleista mahdollisuuksia Etelä-Pohjanmaalle

Krista Mäki

SEAMK

Maarit Liikala

SEAMK

Heli Hietala

SEAMK

Kirjoittajat toimivat Euroopan unionin osarahoittamassa ReSource – Mahdollisuuksien materiaalit -hankkeessa projektipäällikkönä ja asiantuntijoina.